

SIVILOMBUDSMANNEN

Ulovlig tvangsmedisinering av mindreårig gutt

Sivilombudsmannen mener Fylkesmannen i Oslo og Viken har tolket psykisk helsevernloven feil, og at vedtakene om tvangsmedisinering dermed er å anse som ulovlige.

For andre gang på kort tid har ombudsmannen gitt en uttalelse om tvangsmedisinering. Etter loven kan tvangsmedisinering bare foretas når det er «stor sannsynlighet» for en vesentlig positiv effekt. Dette innebærer – i motsetning til hva Fylkesmannen mener – at det kreves noe mer enn alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Sivilombudsmannen uttalte i forbindelse med [den forrige uttalelsen](#) om tvangsmedisinering at psykisk helsevernloven kan ha blitt tolket og anvendt feil i saker om tvangsmedisinering gjennom flere år. Den aktuelle saken fra Oslo og Viken understøtter dette.

- Fylkesmannens forståelse av regelverket er åpenbart uholdbar, og de undersøkte vedtakene er ulovlige. At Fylkesmannens lovforståelse og generelle beskrivelse av behandlingspraksis tilsier at lovens krav ikke følges, gir grunn til alvorlig bekymring, sier sivilombudsmann Aage Thor Falkanger.

Ombudsmannen peker igjen på at kunnskapsgrunnlaget for tvangsbehandling med antipsykotika er kritisert, og at Paulsrud-utvalget på generelt grunnlag konstaterte at lovens krav til stor sannsynlighet ikke følges opp i praksis. At også Fylkesmannens lovforståelse og generelle beskrivelse av behandlingspraksis tilsier at lovens krav ikke følges, gir grunn til alvorlig bekymring:

- Vi har forståelse for at helsemyndighetene står overfor vanskelige medisinske og etiske vurderinger i slike saker, men vi ser alvorlig på at loven i også dette tilfellet både har blitt tolket og anvendt feil, sier Falkanger.

I den aktuelle saken konkluderer ombudsmannen blant annet med at:

- Fylkesmannen har lagt til grunn en uriktig forståelse av kravet til stor sannsynlighet og dermed en uriktig rettsanvendelse, og at vedtakene om tvangsmedisinering er ulovlige.
- Loven ikke gir grunnlag til å «forsøke» eller «prøve ut» tvangsmedisinering med antipsykotika, med mindre kravet til stor sannsynlighet er oppfylt.
- Fylkesmannen har brutt utredningsplikten, fordi informasjon i saken ikke ble etterspurt før Fylkesmannen fattet vedtak.

Fylkesmannen i Oslo og Viken bes nå av ombudsmannen om å legge merknadene i saken til grunn ved behandlingen av fremtidige saker om tvangsmedisinering. Ombudsmannen ber dessuten Fylkesmannen vurdere hvordan det kan bøtes på den urett som er begått overfor klageren.

Les hele uttalelsen fra Sivilombudsmannen [her](#)

Kontakt: Ellen Cecilie Eriksen

Kommunikasjonsrådgiver, Sivilombudsmannen

Tlf: 47488858

E-post: ece@sivilombudsmannen.no

Sivilombudsmannen behandler klager som gjelder både statlig, kommunal og fylkeskommunal forvaltning og kan også ta opp saker av eget tiltak. Ombudsmannen arbeider også under et mandat fra FN om å forebygge tortur og umenneskelig behandling under frihetsberøvelse. Aage Thor Falkanger er den femte ombudsmannen siden opprettelsen i 1962 og tiltrådte juni 2014. Sivilombudsmannen velges av Stortinget for fire år om gangen.